Costel BABOŞ

Întâlnire cu Lenora

Pe tata l-am cunoscut într-un mod nespectaculos, as zice, acum, gândindu-mă retrospectiv. Nimic ieşit din comun. Dimpotrivă, as zice. Şi as mai zice: intrasem să-mi cumpăr un pachet de ţigări. Nu cu prea mult chef, birtul acela nu-mi inspira prea multă încredere în ciuda firmei de tabla vopsita cu fond roşu şi litere negre, de-o şchioapa: „La Sârbu"; adică intenţia de alint era evidenta. În realitate un birt ordinar, unul dintr-acelea, ieşite după 89, ca ciupercile după ploaie. O dugheana în care se înghesuiau cei ce nu aveau altceva mai bun de făcut, indivizi de un nivel submediocru; cerşetori, cred, borfaşi, curve şi tot felul de lichele. A, nu e o noutate doar ca eu nu obişnuiam astfel de locuri. De cum intrai te lovea mirosul pestilenţial, un amestec de băuturi alcoolice şi fum de ţigări ieftine, nespalare şi closet. As zice. Însă am intrat. Pentru ca, aşa cum am spus, voiam să cumpăr un pachet de ţigări. Hotărât s-o închei cât mai repede. Însă tocmai când să ies, cineva m-a apucat de mâneca.

— Unde te grabesti aşa, baiete, ca nu dau turcii!

Replica mi s-a părut oarecum cunoscută. M-am întors, poate cineva care ma ştia? Deşi părea improbabil. O auzisem la una din orele de istorie, se petrecea prin zilele lui Cuza. Parca. Dar nu era vorba de turci ci de tătari. Ori poate greşesc…

Coincidenta făcea ca bătrânul ce se agăţase de mâneca mea să fie chiar tata. De unde să ştiu? Prin ce conexiuni? Un beţivan din partea locului, m-am gândit şi mi-am dus imediat mana la buzunar schiţand gestul de a-i oferi nişte mărunţiş. Tocmai tata.

— Ce-i drept, nu dau turcii, am răspuns, dorind să mă văd ieşit de-acolo cât mai repede, aşa ca dau eu un rând.

Am făcut semn chelneriţei, o femeie bondoaca ce purta un sort peticit şi slinos, asortându-se perfect cu atmosfera localului. Se mişca cu o încetineala de-a dreptul exasperanta, trăgându-şi picioarele după sine a lehamite.

— Cum îţi zice, baiete?

Bătrânul se ţinea înainte de mâneca mea.

— Multam. Frumos gest. Şi nobil, baiete.

Îi tremura mana şi părea nehotărât dacă să-mi dea sau nu drumul. În cele din urmă se desprinse şi-mi făcu semn cu degetul. Era ceva în privirea lui. Nedesluşit pentru mine. Moale. Ceva moale, dar ce? M-am apropiat cu urechea, neştiind ce vrea, dacă voia, sau dacă nu.

— Poftim, d-le?

Mirosea a rachiu de drojdie şi încă a ceva nedefinit. Am remarcat faptul că-i tremurau, de fapt, amândouă mâinile, poate ca suferea de Parkinson, mi-a trecut prin gând, sau poate doar toane ale bătrânetii. Ori de la alcool? Privirea lui m-a impresionat. Nu ştiu de ce, sau ce anume. Avea ceva. Spunea ceva.

— Cum ziceai că-ţi spune? De ce nu iei loc?

— Nu ziceam, d-le… i-am răspuns. Nici nu vă cunosc. Am intrat să-mi cumpăr un pachet de ţigări…

— De care ţigări? Nu trebuie să cumperi, te servesc eu, haide, stai jos!

La o masă alăturata, un bărbat cu fata spana, înfofolit într-un pardesiu în carouri albe pe albastru, adormise cu gura căscată şi o muscă i se plimba nestingherita pe buze. Mi s-a părut respingător. De-a dreptul. As zice.

— Pretor? a mai întrebat o dată tata, neascunzându-şi surpriza.

Mirarea sa părea atât de sincera încât primul impuls a fost să nu spun nimic. Să-l las să se mire în voie. Dar nu m-am putut stăpâni şi i-am atras chelneriţei atenţia.

— Marasesti! Bune ţigări…

— Pe omul acela l-a prins voma în somn, ar trebui cineva să-l trezească.

— Ba sa borasca cât îi place dacă le porc, jigodia!

Replica obraznica a chelneriţei m-a lăsat perplex. Asta e. Era bine dacă o ştergeam cât mai repede sau dacă nu intram deloc. Acum era prea târziu, apucasem să mă aşez la masa, cu tata. Să povestim. Mă rog, să schimbăm câteva replici.

— Credeam că nu mai exista nimeni cu numele acesta… adică eu n-am mai auzit… vreau să spun că n-am răsfoit niciodată o carte de

telefon…

Părea că se încurcase de-a binelea. Pe urma s-a scarpinat nesigur pe creştetul capului, unde nu mai avea niciun fir de păr.

— Nici nu exista. Suntem singura familie Pretor în oraş. Mama a lucrat la evidenta populaţiei și știu cu certitudine. Mi-a spus-o ea ca pe-o curiozitate.

Adevărul era că eram foarte mandru de acest fapt. De faptul că nu mai erau şi alţii cu acest nume. Am făcut de multe ori parada de el. Îmi plăcea să mă simt unic, cred. Fiecăruia îi place să se simtă unic. Cred. Și suntem. Nu datorită numelui, dar atunci nu realizam acest lucru.

— Şi eu, baiete?

L-am privit nedumerit. Mi-am amintit însă şi i-am mai făcut un semn chelneriţei.

— Nu, nu asta. Cum rămâne cu mine?

— Nu înţeleg…

Nu înţelegeam.

— Şi pe mine ma chiama Pretor, deci cum e cu certitudinile, asta voiam să spun.

În încăpere fumul se îngroşa mereu. Nu aerisea nimeni. Ma usturau ochii şi gâtul şi cred că începusem să şi lacrimez. Dinspre veceu se simţea o duhoare puternica, iar din spatele meu, chiar mai pătrunzator, duhnea a nespalare. O ceata de ţigani se înghesuia în jurul unei mese anemice şi se certau între ei vorbind toţi în acelaşi timp. Doar focul din mijloc le mai lipsea.

— Şi pe mine ma chiama Pretor, hai să bem o tuica pentru asta!

— Da… bine, să bem.

Nu ştiu ce mă apucase subit. Era ceva în privirea tatii. Era ceva în glasul său. În gesturile sale. În întreaga sa ţinuta.

— Sau mai bine un coniac?

— Poate să fie şi coniac.

— Ori dacă preferi rom…

— Fie şi rom.

— Mai bine o vodca şi o plăteşti tu. Eu sunt cam lefter în ultima

vreme. Scuză-mă…

— Nu se poate.

Cred că ridicasem tonul, deşi neintenţionat.

— E ziua mea norocoasa, baiete.

— Nu se poate să te cheme Pretor!

Poate că m-am şi rastit. Neintenţionat.

— N-are cum. Suntem singura familie din oraş. Unica! Mi-a spus-o mama. A lucrat, până nu demult, la evidenta populaţiei.

Am comandat cate-un rom, ospataritei. A dat mofluz din cap. Purta un sort mototolit şi slinos şi când merge părea că-şi tareste picioarele. Cred c-am mai spus-o. Se mişca exasperant de încet.

L-am întrebat de vârstă.

— Cât îmi dai?

Am mers la nimereala.

— 50? 55?

Arata de 70 dar n-am vrut să-l jignesc.

— Ha, ha, baiete, n-ai nimerit. Pe mine ma cheamă tot Pretor.

Mi-a întins buletinul. Totul corespundea. Născut la în fiul lui şi al, domiciliat în strada, numărul… I-am şi spus. Sunt datele personale ale tatălui meu. Cu singura diferenţa între prenume. El era Aurelian iar tatăl meu fusese Aurel. Şi ca el trăia, în timp ce tatăl meu murise pe când eu nu împlinisem niciun an. Pe tata îl ştiam doar din poveştile mamei şi ale bunicilor. Doar din fotografii…

Probabil că am mai cerut un rând de rom.

Când să ies, m-am simţit tras de mâneca. Un bătrân cu privirea blânda, blajina, ca a unui copil.

— Ma grăbesc, i-am spus, îmi pare rău dar mă grăbesc. Am o întâlnire.

Şi rugătoare în acelaşi timp.

Mi-a tras cu ochiul.

— Da, ştiu. Cu mine, baiete, m-a asigurat el.

— Nu se poate!

Cred că ma rastisem. Cred că acoperisem toate celelalte zgomote din cârciuma. Pana şi ţiganii şi-au întrerupt înjurăturile

pentru a mă măsura din cap până-n picioare. Suspicios şi pieziş.

— Hai, barosane, da ce, ti s-a urcat romul la cap?

Totul corespundea. Pana şi adresa. Strada Câmpului, numărul 3.

— Acum nu mai locuiesc acolo. Sunt zece ani. De când mi-au murit părinţii. Am vândut şi m-am mutat la garsoniera.

Îmi întoarse fila şi-mi arata viza de flotant.

— Cu chirie, dar nu mai am cu ce plăti. M-au înştiinţat ca ma dau afară.

Priveam zăpăcit, poate. Năucit. Mi se lăsase ceva ca o ceata pe ochi. Pe la 14 ani începusem să mă lungesc dintr-odată. Eram slab ca un băţ şi, uneori, ridicându-mă din pat, ameteam. Lucrurile din jur păreau că-şi pierd contururile şi nu mai vedeam nimic.

— Cred că au să mă dea afară. Mi-au pus-o în vedere.

Aveam aceeaşi senzaţie. Cu aproximaţie. Poate şi din cauza romului. Poate şi a fumului. Ma usturau ochii şi gâtul. Începusem să şi lacrimez.

— Eşti tatăl meu? l-am întrebat.

Ce întrebare prostească. Desigur că era tatăl meu.

— Nu, a făcut tata. Nu sunt beat.

— Mort în 62. Pe când nu împlineam niciun an. De Oreion. Ori din pricina Oreionului după ce-a făcut o complicaţie. Ai avut, vreodată Oreion?

— Cum să fiu eu tatăl tău, baiete? Eu n-am fost căsătorit niciodată. N-am trăit cu nicio femeie. Nici n-aş fi putut, de altfel. Un accident, din copilărie.

Îşi scoase o fotografie de când era copil şi mi-o arata. O ştiam. O avea şi mama în albumul ei. Mărime 6/4. Bruna. Învechita. Tata în faţa casei cu o minge de cauciuc sub braţ. Morocănos de parca se supărase pe fotograf.

— De unde-o ai?

— Ce întrebare e asta? E fotografia mea. Mai am câteva pe-acasă. Prin garsoniera, dacă nu mi le-o fi aruncat...

— O ai şi pe cea cu câinele lup?

— Da... Ma privi bănuitor. De unde ştii?

— Pentru ca o are şi mama.

— Îţi povesteam de accident… Ştii, jocul acela, „Împăratul pe tron”. Ne suiam în vârful unui morman de nisip sau pietris şi ne împingeam unul pe altul. Odată, am alunecat pana pe linia ferată, tocmai când trecea un vagon de marfa. Îl trimisese manevra. Ştii la ce mă refer, probabil că te-ai jucat şi tu în triaj. Şi mi-a retezat amândouă picioarele. Lovi cu ele semnificativ, în podea. Proteze!

— Tata nu purta proteze, am recunoscut. A murit de Oreion. Ori din pricina lui. Ţi-am mai spus, nu? E vorba de Meningita. Dar mama şi bunicii mai trăiesc. Cred că iara ma repet…

— Nu ştiu

Părea că nici nu ştia.

— Părinţii mei au murit acum 10 ani, deci…

Se repeta şi el.

— Iar pana sa moara, am locuit împreună pe Câmpului 3. Noi! Nu voi! Baiete…

Apoi am observat ca ţiganii plecaseră. Iar din fund, cineva canta potrivind cuvinte fără nicio noima. Un fel de lălăit.

— Iar tu locuieşti acum acolo.

— Da, am spus eu.

— Dar nu de când te-ai născut, că tu ai mai mult de 10 ani, iar acum 10 ani eu eram încă locatarul de drept. Sau poate vouă v-am vândut casa? Să nu fi reţinut atâta lucru? Pretor e un nume atât de rar. Am să verific în contractul de vânzare.

Îşi freca continuu palmele. Poate pentru a nu se observa cât îi tremurau de tare. Din când în când se scarpina în creştet. Rase nervos. Sau puţin cherchelit.

— Ia zi, baba Sofia, de la noua, mai trăieşte, he?

— O ştiai pe baba Sofia?

— Păi ce întrebare e asta, baiete, sigur ca o ştiam. Dacă am copilărit acolo… M-a trimis mama, o dată, după un pahar de zahăr. Ne mai împrumutam, ca între vecini. Aşa că am bătut în uşa babei dar nu mi-a răspuns nimeni. Şi ce mi-a venit mie să înconjor casa prin spate şi să trag cu ochiul prin fereastra de-acolo. Fereastra era acoperita cu

hârtie albastra pe dinăuntru, da tot am găsit o gaură prin care să spionez. Ei și ce crezi? Baba Sofia era cu o fată. Fata despuiata. Iar baba sus pe masa îi pusese aleea poalele-n cap. Şi ţinea ceva în jnanini… Parca frământa aluat. Se uita ţinta la gaura din hârtie prin care trăgeam eu cu ochiul. Şi bolborosea, nu ştiu ce, nu se auzea până la mine. Vrăjitorie curata. M-am pisat în pantaloni de frică. Paharul în care trebuia să aduc zahărul l-am scăpat din mână și s-a spart. Dar înainte de a cădea jos şi să se spargă, eu eram deja ajuns acasă căutând o ascunzătoare printre braţele mamei.

— Dar bunicii n-au cumpărat casa de la nimeni, m-am opus eu. Au construit-o singuri. Cu cărămida făcută de ei. Locul l-au cumpărat de la un bogatas. Un chiabur. Unul Soani. Sau Sandor. Locuia o stradă mai jos. L-a vândut aproape pe nimica, voia să scape de avere şi de deportare. Până la urmă tot l-au dus, eu nu l-am cunoscut, mi-a povestit bunicul…

— Ba, eu l-am ştiut. Ştiu şi când l-au dus. Că au venit după el într-o noapte și nu l-au lăsat să ia nimic cu el. Avusese şi un cal. Bunicu-tau nu ţi-a povestit nimic despre cal?

— Un cal bubos?

— Da, avea câteva bube pe el ce nu i se mai vindecau. Îl pastea mereu în faţa casei iar noi, copiii din împrejurimi, ne pusesem să-l încălecam o dată. Ne-am numărat şi sortii au căzut pe mine. Asta a fost înainte de a avea accidentul. Dar nu cu mult. Eu nu ştiam să calaresc. Nu ştiau niciunul. Parca ce, mare lucru, m-au convins ceilalţi. Te prinzi cu mainele de coama și strângi cât poţi cu genunchii. Numai că n-am mai apucat să-l calaresc. Calul s-a speriat la apropierea noastră poate din pricina taraboiului pe care-l făceam. A dat să fugă şi cum picioarele din fata le avea împiedicate, a sărit într-o groapa, pe care tot Soani o făcuse ca să planteze un pom, s-a dezechilibrat, a căzut și și-a rupt nu ştiu ce pe dinăuntru. Au trebuit să-l omoare, nu mai era nimic de făcut. Pe urma, să-i plătim calul şi alta nu. Era ca turbat. Tinuse mult la cal, aşa bubos cum era. Bani, de unde? Părinţii mei abia ce cumpăraseră locul de la el şi făceau cărămida. Şi economie la sânge…

— Poveştile astea se aseamănă uluitor! am remarcat. Sunt sigur

ca la început locuiaţi într-o baraca de carton…

— Chiar aşa. Ţi-a spus bunicul tău?

Am dat afirmativ din cap. Fumam deja, ţigara de la ţigara.

— Ţi-a spus şi de lampa de gatit, când a explodat? m-a întrebat tata. Avea o privire atât de limpede în momentul acela.

— Da. Noroc că nu era nimeni pe-acasă, nu-i aşa? A ars toată baraca.

— Ba eu eram, baiete.

— Bunicul povestea că n-a fost nimeni…

— O fi uitat, ştii cum sunt bătrânii…

Timpul trecea fără să mai observ. Orele, minutele, nu mai păreau importante. Ceva îmi vâjâia pe la urechi şi nu se numea oboseala. Am mai cerut un rom şi încă unul. Al căţelea să fi fost?

— Povesteai de cal.

— Asta a fost tot. Tata mi-a tras o bătaie cum n-o mai făcuse niciodată.

— Cine, bunicul?

— Nu. Care bunic? Vorbeam de tatăl meu… Ziceam că m-a bătut. Pe urma i-a părut rău. Ca oricum n-a plătit calul. A tot ameninţat Soani. Până într-o noapte când l-au luat şi l-au dus dracului. Am auzit că ar fi murit. Ca nu s-a putut adapta la condiţiile din Baragan. Trăiau în vizuini scobite în pământ, ca serpii.

— Te-a bucurat?

— Ce anume?

— C-a murit Soani…

— Nu, cum să mă bucur. Pentru o bătaie?

Acelaşi răspuns. Puteam s-o jur. Cunoşteam dinainte toată istorioara.

— Poate ca totuşi, eşti tatăl meu!

— Mi-ar fi plăcut să am un băiat ca tine.

— Mama povestea că a fost prima femeie în viaţa ta. Eraţi foarte tineri când v-aţi luat. Tu aveai 17 ani, parca, iar mama nici atât. Şi mai era şi inarcinata cu mine.

— Nu-mi amintesc. Dar mi-ar fi părut bine să am azi un fiu. Unul

ca tine. N-ar mai trebui să fumezi atât, e daunator…

— Nici nu fumez atât. Nici nu beau. Numai ca povestea asta m-a întors pe dos.

Ma ridicasem pe nesimţite în picioare.

— Pe urma tu ai făcut Oreion.

Aveam senzaţia că totul se învârtea.

— Nu plecam?

— Unde să plecăm?

— La mine. Să ţi-i prezint pe bunici. Pe mama.

Ma simţeam puţin ameţit. Puţin euforic.

Tata ma privea cu ochi mari, întrebatori.

— Unde să plecăm?

Gânditor. Trist.

— De când am vândut casa n-am mai dat pe strada Câmpului. N-am mai putut. N-aş mai putea. Câteodată mă mai întâlnesc cu câte un fost vecin cu care am copilărit. Nu mă mai recunoaşte. Trecem unul pe lângă celălalt ca nişte străini. Ca și cum nu ne-am fi cunoscut vreodată. Nu-mi pasa. Uneori îmi vine să plâng. Ce să-i spun? Că sunt eu? Relu? Cel de la numărul 3? Şi ei ce să-mi răspundă? Că m-am schimbat în halul ăsta ori că am îmbătrânit înainte de vreme? Că m-am bețivit? Ca arat cum arat? Uită-te cum arat!

Trase de poalele paltonului sau peticit. Apoi își arata mânecile roase de prea mult purtat.

— De Dusan îţi mai aminteşti?

Îi curgea lacrimile şi-i tremurau mâinile.

— Dusan?

— Dusan Petrovic, de la 11.

— Poate Iova Petrovic.

— Iova e bătrânul. Eu vorbeam de fiul său.

— Pai eu de unde să-i ştiu copiii. Deşi, ai dreptate. Parca avea un băiat când am plecat eu. Am fost şi la botez. Parca.

Aici îl prinsesem pe tata. Dar ce mai conta? Dusan era mai mic cu un an ca mine şi dacă tata fusese la botezul lui înseamnă ca o perioadă a locuit în casa în acelaşi timp cu mine, cu mama şi bunicii. Se

pare.

— Acum chiar ca plecam!

Ma ridicasem în picioare, cred. Apoi l-am ajutat şi pe tata. L-am cuprins cu o mână pe sub braţ, se mişca greoi şi ne-am îndreptat spre staţia de tramvai.

— Pe mama ta o cema Elvira iar pe tatăl tău Ioan, i-am șoptit la ureche. Am văzut în buletin. Ei sunt bunicii mei. Au să te recunoască în mod sigur.

În tramvai s-a întâmplat singurul lucru ce n-aş fi vrut să se întâmple. Am dat nas în nas cu Lenora. În ziua aceea ne fixasesem o întâlnire la ora 5 de care uitasem cu desăvârşire.

— Lenora!

S-a speriat, cred. De felul în care arătam.

— Ce-i cu tine? Ce ti s-a întâmplat? De ce nu ai venit? Cine e bărbatul pe care-l ti de braţ? E beat. Doamne, și tu eşti beat!

— E tata. Faceţi cunoştinţa.

Tata i-a sărutat mana. Cred.

L-a privit înfricoşata. M-a privit şi pe mine. La fel. Poate că îi dădeam dreptate. Chiar eu o dusesem o dată, la mormântul tatii şi ea ma ajutase la plivitul buruienilor.

— Dar tatăl tău n-a murit?

Suna mai mult a reproş.

— Parca ştiam că a murit. Tu aşa mi-ai spus. Parca.

— Nu, n-a murit, ce Dumnezeu, doar ti l-am prezentat.

Lenora a coborât la staţia următoare. Şocata. Cred. Sau numai derutată. Înainte de a cobori a părut ca ezita. Ca şi când ar fi dorit să-mi mai spună ceva. Nu ne-am mai văzut de atunci, deşi am căutat-o.

Iar noi am coborât la următoarea următoarei. Se înserase şi se lăsase cu frig. Cred.

Pe drum, tata a început să-mi arate fiecare clădire, arbore, banca, amintindu-şi despre fiecare o întreaga istorie. Iar când am ajuns pe strada noastră, în faţa casei cu numărul 3, dinaintea porţii, tata a ţinut să-şi ia o piatra-n gura.